Ն 226 — 1886 ՓԵՏՐՎԱՐ 26 ՇԱԲԹԷՆԳԻՀ — 1303 ՃԷՄԱԶԻ ԻՎ ԱՖՐԻ 4 — ԻՖԻՆՃԻ ՄԻՆԷ

40 ԲԱՐԱ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԱԳԻՅԷ

40 ԲԱՐԱ

ԱԳՕՆԷ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ

	12 ԱՅԼԷՔ	6 ԱՅԼԷՔ	3 ԱՅԼԷՔ
ՍԹԱՄՊՈԼ	200 ՂՐՇ	105 Ղ.	55 ՂՐՇ
ԹԱՇՐԱ	240 »	125 »	—

Մէջիմիյէ 20 ղրուշտան

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԻՍՅԷ ԹԻՒՃԱՄԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԵԼԵՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

ԻԼԱՆԱԹ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ

Լինի՝ Զնի՝ վէ Ճինի սահիպէ ղրշ. 6
Միւնհիւ սահիպէ . . . . . » 3
Մէվատար նախիրայա տարի պէնալէր մէճմանէն գապալ օլունմագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իստէ օլունմայա-ճագ տարի։

Իսարէխանէսի, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նուէմբէր 20 Ճիվէլէկեան մանթալասընտա տարի։ Քեֆֆիէի մէվատա հագգընտա կազէթանըն սահիպ վէ մէսուլը ՑԻԳԻՐԱՆ ՃԻՎԱԼԷԿԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎ ԱՏԻՍ

Սըրպիա իլէ Պուլկարիսթան ա-բասընտա միւսալէհա ահտնամէսինին իվա օլընտրդը կէչէն չարչէնպէհ կիւնի Ֆիլիպէտէ Պուլկար քիւիսէ-սինտէ պիր Թէ Տէոմ տուվասը գը-բասթ օլընմըշ տրը։

Էօյլէնտէն 3 սաաթ սոնրա բոլիս մէմուրլարը՝ չէհրի տալարագ, քեֆֆիէի տիւքքեանճըլարա վէ հաթթա գահվէ վէ կազինօճրարա պէլէ տիւքքեանլարընը գաբամա-լարընը թէնպիհ էթմիշլէր տիր։ Պունլարտան մաատա չէհրին հէր թարաֆընտա սիւվարի գարագօլա-ըը տախի տալաչագտա պուլընմըշ տրը։ Իթթիհազ օլնան պու թէ-տապիրէ սէպէպ նէ իտուկի քիմսէ-նին խապէրի եօգ իսի։ պիր տէ նակէհան միւսալէհանընը ագտ օլն-տրդը հավատիս ինթիյար էթմիշ ի-սէ տէ, էհալի պու խապէր իւզէրի-նէ պէօյիւք պիր շէվգ ու մէսէբ-էրէթ իպրազ էթմէյիպ, զանն իտէր-սին ֆիթուրսըզլըգ կէսօթէրմէ քտէ, վէ հաթթա պազը բրօթէսթօ վէ արպէտալար վուգուը տախի խապէր վէրիվէքտէ վէ իշթէ պու սէպէպտէն նաչի զապրթաճա ֆէվգէլատէ պիր տիգգաթ վէ նէզարէթ իճրա իտիլ-մէքտէ իտի։ Պասընը պիր խալի քեաղրտ զապթ ու միւսատէրէ օ-լունուպ, էվրագը մէկթիբէ՝ բրէնս Ալէքսանտրընը ալէյհինտէ օլտրգարը հալտէ մէյտանը ինթիյաբէ չըգարը-լաճագլար ըմըշ։ Ալաքիր։ ագշամ սաաթ 4տէ քիլիսէնին գուրպինտէ 1300 ինթիյաթ ասքէրի վէ պիր պէօլիւք տէ սիւվարի ժանտարմասը ճէմ իտիլմիշ օլտրդը հալտէ։ քիլի-սէի մէզքիւրտէ Մէթրօբօլիտ Թա-բաֆընտան տուվալար օգունմուշ տրը։

Ճումատա մէյտանընտան քիլիսէյէ գատար 6000 քիշիտէն զիյատէ պիր իզտիհամ երզըլմըշ իտի։ Սաաթ 3տէ տիրը բուհանի խիթամ պուլուպ, էհալի տախի քէմալը ինթիզամա տաղըմայա պաչամըշ տրը։ Քիլի-սէտէն չըգըլտրդը զէման Մէթրօբօ-լիտ՝ չէհր էմինի իլէ պէրապէր եա-յա օլտրդը վէ էօնտէն ասքէր մու-զիգասը Թէրէնիւմ իթտիկի վէ ար-գատան տա էհալի էիւբիտիկի հալ-տէ պէլէտիլէ տախլէսինէ ազմէթ էթմիշ վէ պէլէտիլէ պալգօնընտան շէհր էմինի՝ բրէնս Ալէքսանտրը պէյանանամէսինի գրաաթ էթմիշ, վէ էհալի տախի միւքէրրէբէն «հուրրա» պաղրըշարագ ալգըշամըշ տրը։ Ա-քէր մուզիգասը պիթիւն կէճէ պէ-լէտիլէ պաղչէսինտէ իճրան Թէրէն-նիւմաթ էթմիշ օլտրդը կիպի, չէհրտէ տէ գանտիլ տօնանմասը իճրա օլն-մըշ վէ տիկէր պիր ասքէր մուզի-գասը տախի իւչ սաաթ սօգագլարը թալշարագ։ միւսալէհանընն ագտ օլունտրդընը պէօյլէճէ էհալիյէ իլան էթմիշ տիր։

* * *

Հիւքիւմէթը Սէնիյէ իլէ Ինկիլ-թէրրա տէվլէթի պէյնինտէ ֆիրիտ ճէգիրէսինէ տարը պիր մուզագվէլէ-նամէ ագտ օլընտրդը Էվրօբատա չա-յի օլտրդընտան, այաքի։ մարտ 3 Թարիխիյէ Պէրլինտէն չէքիլէն պիր Թէլէկրաֆա կէօրէ, բրէնս Պիզ-մարգ՝ պու պապտէ Օսմանը սէֆի-րի Թէվֆիգ պէյ հազրէթլէրինտէն իշգահաթ Թալէպ էթմիշ, վէ սէֆիրը միւշարէյէյհ տախի չալիսի մէզքիւ-րէնին գաթան ասլ ու էասը օլմա-ըրդընը պէյան էթմիշ տիր։

* *

Ա Թինատան իշար օլընտրդընա կէօ-րէ, եունան մէճլիսը վիւքէլասը՝ կէչէն ճումատա կիւնի իճթիմաը-տա, 1858 վէ 1859 սէնէլէրի ինթի-յաթ ասաքիրինին թահթը սիյահա ալընմասընա գարար վէրմիշ տիր։

Գու պապտէ էմրնամէի գրալի-նին տիւքի կիւն բէսմէն նէյշրի մու-գաբրէր իրա։

Ասաքիրը մէրգու�՝ սէքիզ կիւնէ գատար մէնսուպ օլտրգլարը Թա-պուլարտա իսպաթը վիճաստ իտէ-ճէքլէր տիր։

* *

Սըրպիսթան իլէ Պուլկարիսթան արասընտա միւսալէհա ագտ իտիլ-տիկի խապէրի Բուճանիա գրալը Շարլ հազրէթլէրինին մէսմուր օլ-տրգտա։ Օսմանը։ Սըրպ վէ Պուլ-կար մուրախխասլարընը ագտ միւ-սալէհատան տալը հրաս թ[illegible] մէճլիսունիյէթի թէպլիղ էթմէյէ խա-րիճիյէ նազրը Մ. Ֆէրէքիր մէ-մուր էյլէմիշ տիր։

Մ. Ֆէրէքիթ՝ պու վազիֆէյի թահ-րիրէն իրա իտէրէք, մէզքիւր մու-վաֆֆագիյէթտէն տալը Բուճա-նիա հիւքիւմէթինին թէպրիքեա-թընը տախի թահրիրատը մէզքիւ-ըէյէ իլավէ էյլէմիշ տիր։

Էրթէսի կիւնիւ Մաճիտ բաշա հազ-ըէթլէրի իլէ Մ. Միլաթօվիչ վէ Մ. Կէչօֆ՝ Բուճանիա սէրայը գրալիսի-նին ֆօթօկրաֆճըը Մ. Մանտինին նէզտինէ կիտէրէք։ ֆօթօկրաֆլա-ըընը չէքտիրմիյէր տիր։

Մէզքիւր ֆօթօկրաֆլար էլեկտր Պուզրէյտտ ֆիրուխթ իտիլմէքտէ իմիշ։

* *

Օսմանը վէ Պուլկար մուգավէլէսի հազգընտա պիր գարարը գաթի վերմէք իւզրէ Տէրսաատէթտէ պիր գոնֆէրանս իճթիմա իթմէսի մէսէ-լէսինտէն տալը հիւքիւմէթը Սէ-նիյէ իլէ Բէթերպուրկ գապինէթօ-սը արասընտա զուհուրա կէլմէ իւ-քիլթի՝ պայլըճա նօգթալար հազ-գընտա տէվլէթլէրը միւշարէյէհիւ-մա արասընտա պու քէրրէ հուսուլ-բէզիր օլան պիր էթիլաֆ վէ մու-վաֆագաթ սայէսինտէ հալլ օլմուշ օլմաղա, իթիլաֆ հասըլ օլան մէզ-քիւր նօգթայարընը խիւլասասը պէր վէճհը աթի տիր։

1։—Պէրլին ահտնամէսինին 17ին-ճի պէնտի մուճիպինէ Շարգի Բու-մէլի վալիլիկի Պուլկարիսթան բրէն-սինէ թէվտի օլընմըշ տրը։

2։—Բումէլիի Շարգի Նիզամնամէի տախիրինտէ իճրան թաատիրթի իչիւն Օսմանը վէ Պուլկար մուրախ-խասլարընտան միւրէքքէպ պիր գո-միսիօն թէչքիլ օլընանագ տր։

3։—Գօմիսիօնը մէզքիւր մուամէ-լաթը՝ տէօրթ այ միւտտէթ զար-ֆընտա խիթամ պուլաճագ տրը։

4։—Փետրուար 2տէ թէչքիլ օր-նան Բումէլիի Շարգի իտարէի մու-վագգաթէի հազրէքտէ՝ գօմիսիոն Թարաֆընտան թաատրի օլընան նի-զամնամէի տախիլինին սուրէթը զա-թիյէտ թաատիգ օլընտրդը կիւնէ տէկին իլիֆի վազիֆէ վէ մէմուրի-յէթինտէ պէրտէվամ օլաճագ տրը։

Գոնֆէրանսը իւք իճթիմընտա Օսմանը վէ Պուլկար մուգավէլէնա-մէսինին թաատիգի իւզէրինէ միւ-զաքէրէ օլընանագ տրը։

Մուգավէլէնամէի մէզքիւր թաս-տիգ օլընտրգտան սօնրա Օսմանը վէ Պուլկար գօմիսիօնը՝ նիզամնա-մէի տախիլիտ իճրա օլընանագ թաատիրթի իւզէրինէ իճրան միւ-զաքէրէյէ պաչլայանագ։ վէ իւքմալը վազիֆէ իտինէ, Տէրսաատէթտէ տիկէր պիր գոնֆէրանս՝ թէչքիլ օլընարագ։ պու գոնֆէրանս թաս-տիլ օլընան նիզամնամէի տախիլինին թաստիգինէ թէչէպպիւս իտէճէք տիր։

Պապը Ալի՝ տիւվելը էճնէպիյէյի գոնֆէրանսա իշթիրաք էթմէյէ ագտէմճէ տավէթ էթմիշ օլուպ, պու քէրրէ տէ պիր թահրիրաթը ուժու-միյէ իրսալ իտէրէք։ գոնֆէրանս մուրախխասլարընը սէրիան նասպ օ-լընմասը լիզգումընը պէյան ու իրաէ էթմիշ տիր։

* *

Շարգի Բումէլի հուտուտընտա Պուլկար հիւքիւմէթի թարաֆընտան վազ օլունան կէօմրիւք գօրտօնա-ըընն՝ Պապը Ալի իւէ բրէնս Ալէք-սանտր պէյնինտէ ճէրէյան իտէն մու-խապէրէ իւզէրինէ իլդա օլընտրդընը կէչէն կիւն եազմըշ իտիք։

Գու պապտէ ալընան թաֆսիլա-թը աթիյէյէ կէսրէ, Պապը Ալի՝ մէզ-քիւր կէօմրիւք գօրտօնլարը հազ-գընտա Ֆրանսա տէվլէթի թարա-ֆընտան վազգու պուլան էթիրազ իւ-զէրինէ, բրէնս Ալէքսանտրա պիր Թէլէկրաֆ քէշիտէ իտիպ, Պէրլին ահտնամէսինէ վէ Շարգի Բումէլի Նիզամնամէի էասխսինէ մուղայիր օլան մէզքիւր կէօմրիւք գօրտօնլա-ըընն իլդասընը Թալէպ էթմիշ, վէ աքսի թագտիրտէ։ Ֆրանսա տէվ-լէթինին Շարգի Բումէլի սուրէթը Թէվֆիյէսինի Թաատիգ էթմէյէճէ-գարար գարարը գաթի։ Օսմանը։ Սըրպ վէ Պուլկար մուրախխասլարընը ագտ միւ-սալէհատան տալը հրաս թ[illegible] մէճլիսունիյէթի թէպլիղ էթմէյէ խա-րիճիյէ նազրը Մ. Ֆէրէքիր մէ-մուր էյլէմիշ տիր։

Մ. Ֆէրէքիթ՝ պու վազ[illegible]յի թահ-րիրէն իրա իտէրէք, մէզքիւր մու-վաֆֆագիյէթտէն տալը Բուճա-նիա հիւքիւմէթինին Թէպրիքեա-թընը տախի թահրիրատը մէզքիւ-ըէյէ իլավէ էյլէմիշ տիր։

Էրթէսի կիւնիւ Մաճիտ բաշա հազ-ըէթլէրի իլէ Մ. Միլաթօվիչ վէ Մ. Կէչօֆ՝ Բուճանիա սէրայը գրալիսի-նին ֆօթօկրաֆճըը Մ. Մանտինին նէզտինէ կիտէրէք։ ֆօթօկրաֆլա-ըընը չէքտիրմիյէր տիր։

Մէզքիւր ֆօթօկրաֆլար էլեկտր Պուզրէյտտ ֆիրուխթ իտիլմէքտէ իմիշ։

* *

Օսմանը վէ Պուլկար մուգավէլէսի հազգընտա պիր գարարը գաթի վերմէք իւզրէ Տէրսաատէթտէ պիր գոնֆէրանս իճթիմա իթմէսի մէսէ-լէսինտէն տալը հիւքիւմէթը Սէ-նիյէ իլէ Բէթերպուրկ գապինէթօ-սը արասընտա զուհուրա կէլմէ իւ-քիլթի՝ պայլըճա նօգթալար հազ-գընտա տէվլէթլէրը միւշարէյէհիւ-մա արասընտա պու քէրրէ հուսուլ-բէզիր օլան պիր էթիլաֆ վէ մու-վաֆագաթ սայէսինտէ հալլ օլմուշ օլմաղա, իթիլաֆ հասըլ օլան մէզ-քիւր նօգթայարընը խիւլասասը պէր վէճհը աթի տիր։

1։—Պէրլին ահտնամէսինին 17ին-ճի պէնտի մուճիպինէ Շարգի Բու-մէլի վալիլիկի Պուլկարիսթան բրէն-սինէ թէվտի օլընմըշ տրը։

2։—Բումէլիի Շարգի Նիզամնամէի տախիրինտէ իճրան թաատիրթի իչիւն Օսմանը վէ Պուլկար մուրախ-խասլարընտան միւրէքքէպ պիր գո-միսիօն թէչքիլ օլընանագ տր։

3։—Գօմիսիօնը մէզքիւր մուամէ-լաթը՝ տէօրթ այ միւտտէթ զար-ֆընտա խիթամ պուլաճագ տրը։

4։—Փետրուար 2տէ թէչքիլ օր-նան Բումէլիի Շարգի իտարէի մու-վագգաթէի հազրէքտէ՝ գօմիսիոն Թարաֆընտան թաատրի օլընան նի-զամնամէի տախիլինին սուրէթը զա-թիյէտ թաատիգ օլընտրդը կիւնէ տէկին իլիֆի վազիֆէ վէ մէմուրի-յէթինտէ պէրտէվամ օլաճագ տրը։

Գոնֆէրանսը իւք իճթիմընտա Օսմանը վէ Պուլկար մուգավէլէնա-մէսինին թաստիգի իւզէրինէ միւ-զաքէրէ օլընանագ տրը։

Մուգավէլէնամէի մէզքիւր թաս-տիգ օլընտրգտան սօնրա Օսմանը վէ Պուլկար գօմիսիօնը՝ նիզամնա-մէի տախիլիտ իճրա օլընանագ թաատիրթի իւզէրինէ իճրան միւ-զաքէրէյէ պաչլայանագ։ վէ իւքմալը վազիֆէ իտինէ, Տէրսաատէթտէ տիկէր պիր գոնֆէրանս՝ թէչքիլ օլընարագ։ պու գոնֆէրանս թաս-տիլ օլընան նիզամնամէի տախիլինին թաստիգինէ թէչէպպիւս իտէճէք տիր։

Պապը Ալի՝ տիւվելը էճնէպիյէյի գոնֆէրանսա իշթիրաք էթմէյէ ագտէմճէ տավէթ էթմիշ օլուպ, պու քէրրէ տէ պիր թահրիրաթը ուժու-միյէ իրսալ իտէրէք։ գոնֆէրանս մուրախխասլարընը սէրիան նասպ օ-լընմասը լիզգումընը պէյան ու իրաէ էթմիշ տիր։

* *

Շարգի Բումէլի հուտուտընտա Պուլկար հիւքիւմէթի թարաֆընտան վազ օլունան կէօմրիւք գօրտօնա-ըընն՝ Պապը Ալի իւէ բրէնս Ալէք-սանտր պէյնինտէ ճէրէյան իտէն մու-խապէրէ իւզէրինէ իլդա օլընտրդընը կէչէն կիւն եազմըշ իտիք։

Գու պապտէ ալընան թաֆսիլա-թը աթիյէյէ կէսրէ, Պապը Ալի՝ մէզ-քիւր կէօմրիւք գօրտօնլարը հազ-գընտա Ֆրանսա տէվլէթի թարա-ֆընտան վազգու պուլան էթիրազ իւ-զէրինէ, բրէնս Ալէքսանտրա պիր Թէլէկրաֆ քէշիտէ իտիպ, Պէրլին ահտնամէսինէ վէ Շարգի Բումէլի Նիզամնամէի էասխսինէ մուղայիր օլան մէզքիւր կէօմրիւք գօրտօնլա-ըընը իլդասընը Թալէպ էթմիշ, վէ աքսի թագտիրտէ։ Ֆրանսա տէվ-լէթինին Շարգի Բումէլի սուրէթը Թէվֆիյէսինի Թաատիգ էթմէյէճէ-գարար գարարը գաթի։ Օսմանը։ Սըրպ վէ Պուլկար մուրախխասլարընը ագտ միւ-սալէհատան տալը հրաս թ[illegible] մէճլիսունիյէթի թէպլիղ էթմէյէ խա-րիճիյէ նազրը Մ. Ֆէրէքիր մէ-մուր էյլէմիշ տիր։

Մ. Ֆէրէքիթ՝ պու վազ[illegible]յի թահ-րիրէն իրա իտէրէք, մէզքիւր մու-վաֆֆագիյէթտէն տալը Բուճա-նիա հիւքիւմէթինին Թէպրիքեա-թընը տախի թահրիրատը մէզքիւ-ըէյէ իլավէ էյլէմիշ տիր։

Էրթէսի կիւնիւ Մաճիտ բաշա հազ-ըէթլէրի իլէ Մ. Միլաթօվիչ վէ Մ. Կէչօֆ՝ Բուճանիա սէրայը գրալիսի-նին ֆօթօկրաֆճըը Մ. Մանտինին նէզտինէ կիտէրէք։ ֆօթօկրաֆլա-ըընը չէքտիրմիյէր տիր։

Մէզքիւր ֆօթօկրաֆլար էլեկտր Պուզրէյտտ ֆիրուխթ իտիլմէքտէ իմիշ։

* *

Օսմանը վէ Պուլկար մուգավէլէսի հազգընտա պիր գարարը գաթի վերմէք իւզրէ Տէրսաատէթտէ պիր գոնֆէրանս իճթիմա իթմէսի մէսէ-լէսինտէն տալը հիւքիւմէթը Սէ-նիյէ իլէ Բէթերպուրկ գապինէթօ-սը արասընտա զուհուրա կէլմէ իւ-քիլթի՝ պայլըճա նօգթալար հազ-գընտա տէվլէթլէրը միւշարէյէհիւ-մա արասընտա պու քէրրէ հուսուլ-բէզիր օլան պիր էթիլաֆ վէ մու-վաֆագաթ սայէսինտէ հալլ օլմուշ օլմաղա, իթիլաֆ հասըլ օլան մէզ-քիւր նօգթայարընը խիւլասասը պէր վէճհը աթի տիր։

1։—Պէրլին ահտնամէսինին 17ին-ճի պէնտի մուճիպինէ Շարգի Բու-մէլի վալիլիկի Պուլկարիսթան բրէն-սինէ թէվտի օլընմըշ տրը։

2։—Բումէլիի Շարգի Նիզամնամէի տախիրինտէ իճրան թաատիրթի իչիւն Օսմանը վէ Պուլկար մուրախ-խասլարընտան միւրէքքէպ պիր գո-միսիօն թէչքիլ օլընանագ տր։

3։—Գօմիսիօնը մէզքիւր մուամէ-լաթը՝ տէօրթ այ միւտտէթ զար-ֆընտա խիթամ պուլաճագ տրը։

4։—Փետրուար 2տէ թէչքիլ օր-նան Բումէլիի Շարգի իտարէի մու-վագգաթէի հազրէքտէ՝ գօմիսիոն Թարաֆընտան թաատրի օլընան նի-զամնամէի տախիլինին սուրէթը զա-թիյէտ թաատիգ օլընտրդը կիւնէ տէկին իլիֆի վազիֆէ վէ մէմուրի-յէթինտէ պէրտէվամ օլաճագ տրը։

Գոնֆէրանսը իւք իճթիմընտա Օսմանը վէ Պուլկար մուգավէլէնա-մէսինին թաստիգի իւզէրինէ միւ-զաքէրէ օլընանագ տրը։

Մուգավէլէնամէի մէզքիւր թաս-տիգ օլընտրգտան սօնրա Օսմանը վէ Պուլկար գօմիսիօնը՝ նիզամնա-մէի տախիլիտ իճրա օլընանագ թաատիրթի իւզէրինէ իճրան միւ-զաքէրէյէ պաչլայանագ։ վէ իւքմալը վազիֆէ իտինէ, Տէրսաատէթտէ տիկէր պիր գոնֆէրանս՝ թէչքիլ օլընարագ։ պու գոնֆէրանս թաս-տիլ օլընան նիզամնամէի տախիլինին թաստիգինէ թէչէպպիւս իտէճէք տիր։

Պապը Ալի՝ տիւվելը էճնէպիյէյի գոնֆէրանսա իշթիրաք էթմէյէ ագտէմճէ տավէթ էթմիշ օլուպ, պու քէրրէ տէ պիր թահրիրաթը ուժու-միյէ իրսալ իտէրէք։ գոնֆէրանս մուրախխասլարընը սէրիան նասպ օ-լընմասը լիզգումընը պէյան ու իրաէ էթմիշ տիր։

* *

Շարգի Բումէլի հուտուտընտա Պուլկար հիւքիւմէթի թարաֆընտան վազ օլունան կէօմրիւք գօրտօնա-ըընն՝ Պապը Ալի իւէ բրէնս Ալէք-սանտր պէյնինտէ ճէրէյան իտէն մու-խապէրէ իւզէրինէ իլդա օլընտրդընը կէչէն կիւն եազմըշ իտիք։

Գու պապտէ ալընան թաֆսիլա-թը աթիյէյէ կէսրէ, Պապը Ալի՝ մէզ-քիւր կէօմրիւք գօրտօնլարը հազ-գընտա Ֆրանսա տէվլէթի թարա-ֆընտան վազգու պուլան էթիրազ իւ-զէրինէ, բրէնս Ալէքսանտրա պիր Թէլէկրաֆ քէշիտէ իտիպ, Պէրլին ահտնամէսինէ վէ Շարգի Բումէլի Նիզամնամէի էասխսինէ մուղայիր օլան մէզքիւր կէօմրիւք գօրտօնլա-ըընը իլդասընը Թալէպ էթմիշ, վէ աքսի թագտիրտէ։ Ֆրանսա տէվ-լէթինին Շարգի Բումէլի սուրէթը Թէվֆիյէսինի Թաատիգ էթմէյէճէ-գարար գարարը գաթի։ Օսմանը։ Սըրպ վէ Պուլկար մուրախխասլարընը ագտ միւ-սալէհատան տալը հրաս թ[illegible] մէճլիսունիյէթի թէպլիղ էթմէյէ խա-րիճիյէ նազրը Մ. Ֆէրէքիր մէ-մուր էյլէմիշ տիր։

Մ. Ֆէրէքիթ՝ պու վազ[illegible]յի թահ-րիրէն իրա իտէրէք, մէզքիւր մու-վաֆֆագիյէթտէն տալը Բուճա-նիա հիւքիւմէթինին Թէպրիքեա-թընը տախի թահրիրատը մէզքիւ-ըէյէ իլավէ էյլէմիշ տիր։

Էրթէսի կիւնիւ Մաճիտ բաշա հազ-ըէթլէրի իլէ Մ. Միլաթօվիչ վէ Մ. Կէչօֆ՝ Բուճանիա սէրայը գրալիսի-նին ֆօթօկրաֆճըը Մ. Մանտինին նէզտինէ կիտէրէք։ ֆօթօկրաֆլա-ըընը չէքտիրմիյէր տիր։

Մէզքիւր ֆօթօկրաֆլար էլեկտր Պուզրէյտտ ֆիրուխթ իտիլմէքտէ իմիշ։

* *

Սըրպիսթան իլէ Պուլկարիսթան արասընտա միւսալէհա ագտ իտիլ-տիկի խապէրի Բուճանիա գրալը Շարլ հազրէթլէրինին մէսմուր օլ-տրգտա։ Օսմանը։ Սըրպ վէ Պուլ-կ

ԱՀՎԱԼԸ ՄԱԼԻՅԷ

ՖՕՆՏՕԼԱՐ

Բօլիթիգաճա հէր պէօյիւք գարըճըլըգլարըն , ումումի աէվլէթլէր վէ պիր չօգ չիրքէթլէր էսհամը ֆիյաթլարը իւզէրինէ պէօյիւք պիր տիւշկիւնլիւք հուսուլէ կէթիրէճէքլէրի Թապիի օլուպ , գարըճըլըգա հէմճիվար վէ պինաէնալէյհ անըն մազարրաթընա Թա եագընտան Թապի պուլունմուշ օլան միլլէթլէր էսհամընըն իսէ էն զիյատէ բախնէտար օլաճագլարը տա Թապիի պիր մատտէ տիր ,

Կէօնակէօն բիւրիւզլէրի , պին նէվ միւշքիւլէրի , վէ զայէթլէ միւշէվվէշ հալի իլէ սայիր հիչ պիր բօլիթիգաճա գըրըճըլըգա գըճաս օլունմայան Շարգ միւշքիւլէրի պիր բաթլագ վէրտիւքլէրինտէ , էն եագընտան անըն Թէեասիրի Թահթընտա պուլունան միլլէթլէրին էսհամ ֆիյաթլարը արթըգ նէ՛ սըգընթըլը վագըթլար կէչիրիրլէր , օրալարընը Թարիֆէ հաճէթ գալմազ ,

Աւսթրիա վէ Րուսիա ֆօնտօլարը , Աւսթրիա վէ Րուսիա տէվլէթլէրինին Պալգան միւշքիլի ազընթըըընա գաբըլաճագլարը եախօտ գաբըլմաեաճագլարը ինթիժալլէրինին արթմալարը վէ էքսիլմէլէրի նիսպէթինտէ քէնտիլէրի տէ նիզամը սուրէթտէ էնիփ չըգտըլար ․ ֆագաթ տէվլէթլէրը միւշարէլէյհանըն Պալգան միւշքիլաթը իլէ տէրքեար պուլընան ալէագալարը նիհայէթ տօլայըտան պիր ալէագա տէրէճէսինին խարիճինէ չըգմամըշ օլտըգլարընտան , քէնտի ֆօնտօլարը իւզէրինէ օլաճագ Թէեասիրի տէ՛ տօլայըտան , վէ պինաէն ալէյհ մահտուտ պիր հալտէ գալտը ,

Ֆագաթ անի միւշքիլէ տօղրուտան տօղրու Թապի պուլընան Սըրպիա վէ Եունան տէվլէթլէրինինքի կիպի , տէվլէթի Օսմանիյէնին տախի ումում էսհամը , Թապիաթը իլէ ֆէվգէլատէ սըգընթըլը վագըթլար կէչիրէճէքլէր իտի , Թապիի օլան չէյ չարէսիզ տիր ,

Խուսուսի իլէ պիզիմ էսհամըմըզըն հալինի տահա զիյատէ աղըրլաշտըրաճագ պիր սէպէպ տախի պուլունմագտա իտի քի , պու սէպէպ տէ , էճնէպի ֆօնտօճըլարտան պիր գըսմընըն եա ճէհալէթինտէն եա պէտխահլըղընտան հուսուլէ կէլմէքտէ իտի ,

Գօնսօլիտէմիզին բիայա գըյմէթի միհվէրինի Թէշքիլ իյլէմէքտէ օլան D սէրինին , Թա 14½ ղըրշա գատար Թէնէզզիւլ իյլէմէսի , սալըր բօլիթիգա միւշքիլինին աղըրլըղընտան զիյատէ , մէզգիւր ճէհալէթ եախօտ պէտխահլըղը զօրունան նէթիճէսի օլտու ,

Զաթէն Րումէլիի Շարգի վագասը զուհուրինտէն էվվէլ , էսհամը մէզքիւրէմիզին բիայա գըյմէթի 18 ղըրշտան եօգարը իտի իսէ տէ , էսկի գօնսօլիտ ֆիյաթը պու հիսապլա 9 ղըրշա կէլմէքտէ օլաճաղընտան , սօն Րուսիա մուհարէպէսինին էն պէտպախթ սըրալարընտա տախի գօնսօլիտէմիզին 8 ղըրշտան աշաղը ինմէմիշ օլմասը Թահթը նազարա ալընտըգտա , մէզքիւր 9 եախօտ 18 ղըրշըն տախի բէք տուն պիր ֆիյաթ օլմուշ օլտուղը անլաշըլըպիլիր իտի ․ պախուսուս քի , 1881ի գարարնամէսի սայէսինտէ , ումում էսհամըմըզըն կէրէք ֆայիզլէրի վէ կէրէք րէսէլմալլէրի Թէէտիյէսի խալիտէն խալի մէթին պիր հալ քեսպ իթմիշ օլտուղլարը աշիքեար օլտուղունտան , Րուսիա մուհարէպէսինին էն պէտպախթ վագըթլարընա եագըն պիր ֆիյաթ տիւշկիւնլիւի բէք նահագ պիր չէյ օլմուշ իտի ․

Ընճագ պու հալին ուզուն միւտտէթ տէվամ իթմէյիպ , ֆօնտօ սահիպլէրինին եիւզլէրի կիւլմէյէ պաշլաեաճաղընա չօգ պիր չէյ գալմամըշ օլմասը իթիգատը քէսպի գուվվէթ իյլէմէքտէ իքէն , պիր տէ նակէհան Րումէլիի Շարգի վագասը զուհուրա կէլտիյինտէ , Թամիրինէ ինթիզար օլունմագտա օլան միհվէրի գըյմէթ պիւսպիւթիւն պօզուգ պիր հալէ տիւշար օլտու ․ եախօտ տահա տօղրուսունու սէօյլէյէրէք , պօզուգ պիր հալէ տիւշար գըլընմասը Թէճրիւպէլէրի աչըգ պիր մէյտան պուլտըլար ,

Վագայի մէզքիւր նէթիճէսի օլարագ , չիմտիքի գօնսօլիտէմիզ 14 պուչուգ ղըրշա գատար Թէնէզզիւլ իյլէտի քի , եաքի գօնսօլիտ հիսապը իլէ 7 ղըրշ 10 փարա գատար տիմէք տիր ․ վէ պու ֆիյաթ իսէ , Րուսիա օրտուսունըն Այսթէֆանօսա կէլմիշ օլտըղը էն պէտպախթ վագթինտա պիլէ կէօրիւլմիւշ պիր չէյ տէյիլ իտի ,

Րումէլիի Շարգի վագասը վէ անըն նէթիճէլէրի իսէ , մէզքիւր պէտպախթ հալէ գըեասէն ատէթա հիչ նէվինտէն պիր չէյ օլուպ , (ֆիիլիաթ նազարը իլէ տիմէք իսթէրիմ) , հէր նէ չէյլէրտէն քի խէվֆ իտիլմէքտէ իտի իսէ , սըրֆ խէեալաթ էսէրի , եախօտ ինթիժալ խիւլեալարը իտիլէր ․ իմտի խէեալաթըն եախօտ ինթիժալին , ասըլ ֆիիլիեաթտան զիատէ աղըր պիր նէթիճէ հուսուլէ կէթիրմէլէրի , ալըշըգ վէ նահագգ պիր չէյ տէյի՞լ մի իտի ,

Ֆագաթ նասըլ քի պալէատէ զիքր իյլէտիք , ֆօնտօլարըմըզըն օ տէրէճէլէրտէ Թէտէննիյի ֆիյաթը , աճնէպի բօլիթիգայինին աղըրլըղընտան զիյատէ , էճնէպի պօրսա օեունճուլարընտան պիր գըսմընըն ճէհալէթի եախօտ պէտխահլըղը էսէրի իտի ,

Նասըլ քի մալում տըր , էճնէպի պօրսա օեունճուլարը իքի գըսմա Թագսիմ օլունմուշ օլուպ , պիր գըսմը , հէր վագըթ ֆիյաթլարըն տիւշմէսի , վէ տիւքէր գըսմը տախի , ֆիյաթլարըն եիւքսէլմէսի Թարաֆընը իլթիզամ իյլէմիշլէր տիր ․ պու իքի ֆըրգա պէյնինտէ էօթէտէն պէրու սօնու նիհայէթի կէլմէյէն վէ կէլէմէյէճէք պիր նէվի մալիյէ մուհարէպէսի տէվամ իյլէմէքտէ տիր , վէ էօթէ եանտա բարա սահիպի ֆօնտօ սաթըն ալմըշ վէ սագլամըշ օլանլարըն կիւնահլարը քէսրէթինտէն օլմալը տըր քի , խայլի սէնէլէրտէն պէրու , մալիյէ մուհարէպէսի հաքիմի , հէր նասըլ իսէ , Մ-ճ-լարա , եանի ֆօնտօլարըն եիւքսէլմէսի Թարաֆընը իլթիզամ իտէնլէրէ բէք տէ էյի նազար իլէ պագմամըշ իտի ,

Տահա զիյատէ պէտպախթ պիր հալ տախի չու օլույօր քի , բօլիթիգալարըն պիր խայլը միւտտէթտէն պէրու տէվամ էյլէմէքտէ օլտըգլարը միւշէվվէշլիք հալի տախի , պունա ատէթա պիր Թապիիւք հալի վէրմիշ տիր կիպի կէօրիւնիյօր ,

Ֆիլվագը , պիր խայլի սէնէլէրտէն պէրու ումում տիւննեանըն բօլիթիգաճա հալի նէ՞ օլմըշ տըր — պախթ իչի պիր կէչիճի մէսէրրէթպախշ վուգուաթա գարշը , ատէթա զէնճիրվարի պիրիպիրլէրինէ մէրպութ պէշ օն խէեալի եախօտ հագըգի պէտպախթ վուգուաթլար ,

Պու կիւն Թունուզլէր , եարըն Արապիլէր , Աֆղանիսթան , Թօնքին , Չին , տիւկէր պիր կիւն չու պու , պիր տէ Րումէլիի Շարգի , Սըրպ , Եունան վէ սաիրէ , պանլարըն կէրիսի նիհայէթի եօգ , չու եա պու մէմալիքլէրտէ պէչէրինճէ գարըճըլըգլար , սէֆիրլէր միւնագաշալարը , հիւքիւմտար վէքալէթը վէ խասմալըղը կիպի Թապիի հալլէր , վէ պունլար կիպի պիր չօգ չէյլէր , հէր վագըթ Աւէտելարըն էզմէյինէ եաղ սիւրմէքտէ , վէ պիչարէ Մ-ճ-լարը մաղլուպ իտուպ , չօգ տէֆա անլէրէ Թապի գըլմագտա տըրլար ,

Րումէլիի Շարգի վագասը տախի , ֆօնտօ ֆիյաթլարընըն տիւշմէսինի իլթիզամ իտէն պօրսա օյունճուլարը Ֆըրգասընա զիլէ Թագընտըրըլմըշ օլտու ,

Զաթէն պու միւնասէպէթլէ ահվալը բօլիթիգայինին էբէյիճէ աղըրլըգ քեսպ էյլէմիշ օլմասը պու Ֆըրգայա էբէյիճէ պէօյիւք պիր սէրմայէ օլմուշ իտի իսէ տէ , պու գատարը իլէ իքթիֆա իտիլմէյիպ , մալիյէճէ պիր Թագըմ խէեալի վէ նահագգ խաւֆլար տախի , Թագըմ պիլէ պու ֆըրգա ղըլընտէն ազգըլանդըրըլէ-ղընտա ...

ղընը , վէ քէնտի իթիպարը մալիյէսինէ խալէլ կէթիրէճէք եօլլէ պիր Թէշէպպիւսէ իրթիքեապ իթմէյէճէյինի , վէ քէնտի էհէմմիյէթէ , մէզպուր մէզպուրընըն պիր գաչ միլիոնի Թէտարիք իտիւպ քէնտի ինթիհաճը զարուրէսինի տէֆ իտէճէք սաիր պիր չօգ մէնպաալէրի պուլունտուղընը խապաթ իտէնլէր , քէնտի սէօզլէրինի քիմ՞ տինլէթէպիլիրլէր իտի ,

Խէյալաթ վէ հագգըզըլըգ սէրմայէսինին զալէպէ իտէճէյի պիր սըրատա , նիհայէթինտէ նէտամէթ լէրինի կէօրմէք Թէսէլլիսինտէն վէ մէմնունիյէթինտէն պաշգա պիր չէյ պէքլէնէմէյէճէք իտի ,

Րումէլիի Շարգի վէրկիսինին մուվագգաթ Թամիլի , «Հէֆէրլարըն հիսսա տէֆթէրինտէ աէրճ գալան սօն ճէտվէլի տէ տօլաշուրտը ,

Իշթէ պունլար օլտուգլար գօնսօլիտէմիզ 14 պուչուգ ղըրշա գատար տիւշմէսինէ էն պէօյիւք սէպէպլէր ․ Եանի բօլիթիգաճա միւշ ․ իլ աղըրլըղընտան զիյատէ , պօրսա օյունճըլարընըն իճատ էյլէտիքլէրի ալչագ օլտուգլարը մալիյէճէ խէյալի վէ հագգըզ միւշքիւլէր ,

Ֆագաթ բիւզկեարըն ազըս Թարաֆա էսէճէք կիւնլէրի տէ կէլէճէքլէր իտի ,

Աֆղանիսթան վագասընտա օլտուղը կիպի , իշպու Պալգան վագալարընտա տախի , ֆօնտօլարտան խըմթ ֆատէ իտէնլէր , Ալէման ֆօնտօճըլարը օլտուլար քի , պունունտա սէպէպի վար տըր ,

Պիր վագըթ , ֆօնտօ ֆիյաթլարընըն պէօյիւք ֆարգլարընտան իսթիֆատէ իտէնլէր , Ֆրանսըզլար իտիլէր ․ վէ օ վագըթլար տախի , իմբէրաթօր Նաբօլէօն հազրէթլէրինին տէվրինտէ իտի ,

Իսպաթ օլունմուշ պիր սահիհլիք տիր քի , Էվրօբանըն գարա գըթասընտա բօլիթիգաճա էհէմմիյէթ հէր հանկը միլլէթէ մէրքէզլէնիր իսէ , հէր նէվի Թիճարէթ տախի օ միլլէթէ ագար ,

Ֆօնտօ Թիճարէթի իչին տախի իչին հալի Թըպգըըը տըր ,

Էվրօբանըն գարա գըթասը բօլիթիգա տիգկինլէրի իչինճէ Նաբօլէօն հազրէթլէրինին էլինտէ օլտուղու վագըթլար , պէօյիւք Ֆրանսըզ պանքէրլէրի բօլիթիգանըն սահիպի կիպի իւզէրինէ չու եա պու սուրէթլէ միւշարէլէյհ հազրէթլէրինտէն մալումաթ ալարագ , տայիմա ֆայտէլի Թարաֆը կէօրմէյէ մուվաֆֆագ օլմախա ; վէ օնա կէօրէ հարէքէթ վէ իսթիֆատէ իյլէմէյէ միւգթէտիր պուլունմագտա , վէ քիւչիւքլէր տախի , պէօյիւքլէրին արգասը սըրա կիթմէքտէ իտիլէր ,

Ֆագաթ Սէտանտա , իմբէրաթօրը միւշարէլէյհ հազրէթլէրինին օլ վագըթա գատար ֆաթիհ գըլըճը իլէ պիրլիքտէ , բօլիթիգաճա իւսթիւնլիւք տախի Ալէմանիյա Թէսլիմ գըլընտը ,

Վէ օլ վագըթտան պէրու , Ֆրանսըզ տիւշմանլարը ... սանըն տախիլի վէ խարիճի Թիճարէթի պէյ տէր պէյ Ալէմանիյա կէչմէքտէ օլտուղու կիպի , ֆօնտօ ա. լէմինտէքի էճնէմիյէթի տէ հէման պիւսպիւթիւն կէչմիշ տիր ,

Թըպգը Աֆղանիսթան վագասընտա օլտուղու կիպի , չիմտիքի Պալգան վագալարընտան կէրէք գօրգու վէ կէրէք սըքընթըյասընտան իչին , խուսուսի իլէ պունտան պիր իքի հաֆթա մուգատտէմ կէրէք Լօնտրա վէ կէրէք Բարիզ պօրսալարընտա հէր նէ գատար ֆօնտօ սաթըլըր իսէ , պունուն հէմէն էքսէրիսինի Ալէմանլար սաթըն ալըրլար վէ չիմտի տախի ֆիյաթլարըն եիւքսէլմէսինտէն քիւլլիյէթլի իսթիֆատէ իյլէմէքտէ տիրլէր ․ Նասըլ քի Աֆղանիսթան միւշքիլինին Թէսվիյէսինտէ տախի անի սուրէթտէ իսթիֆատէ իթմիշլէր տիր ,

Չիւնքի չիմտի , Էվրօբանըն գարա գըթասը բօլիթիգա տիգկինլէրի Բըրլինտէ Պիզմարգ ճէնապլէրինին էլինտէ պուլունուեօր , վէ Պէրլինտէքի պէօյիւք պանքէրլէր , չու եա պու սուրէթլէ միւշարէլէյհ հազրէթլէրինին էֆքեարընը Թէմամը իլէ վագըֆ օլուպ օնա կէօրէ հարէքէթ իյլէմէքտէ , վէ քիւչիւք պանքէրլէր տախի , պիլմիւնասէպէ անլէրին արգալարընտան կիթմէքտէ տիրլէր ,

Պու հալտէ , Պէրլին պօրսասընըն մէյլի , բօլիթիգայի ումումիյէնին կէօստէրիճի տէ պիր այնա սայըլապիլիր ,

ՄԸՍԸՐ

Ֆօ՛ր տ՛Ակէօտէրի կաղէթասընըն Գահիրէ մուխպիրի՝ Եօգարըքի Մըսըրըն հուտուտընը ասիլէրին Թէճավիւզընտան մուհաֆազա մագսատիյլէ Գահիրէտէ Ինկլիզ էրքեանը հարպ Թարաֆընտան վէրիլէն գարարլարըն պէր վէճհը ատի օլտուղընը մէզքիւր կազէթա պէյան իտէյօր ․

1․—Վատի Հալֆանըն ճէնուպընտա պուլընան ասքէրի մէվզիլէրտէ Ինկլիզ ասաքիրինին էէրինէ ասաքիրը Մըսըրիյէ իգամ օլունմասը ,

2․—Իշպու հարէքէթը ասքէրիյէ՝ մէվսիմը հարարէթին միւրուրունտէն էվվէլ մէվգըի իճրայէ վազ իտիլէճէք , Ինկլիզ ասքէրինին հիլէ ավտէթլէրինտէ միւշքիլաթա տիւշար օլմամալարընա միւմքին մէրթէպէ իթինա իտիլմէսի ,

3․—Ասիլէրէ գարշը Մըսըր ասքէրիյէ պէրապէր միւտաֆաասը պուլունաճագ օլան միւթի գապիլէլէրէ վէ միւթթէֆիգ չէյխլէրէ իանաթը նագտիյէ իթա իտիլմէսի ,

4․—Միւթթէֆիգ գապիլէլէրէ իթիլէճէք մուավէնէթը նագտիյէնին պիրտէն իթասը ճիհէթինէ կիտիլմէյիպ , պունլարըն ասիլէր ալէյհինէ վուգու պուլաճագ հէր պիր ֆիւթուհաթ վէ անլէրտէն հէր պիր ալաճագլարը միւհիմ էսիր նէսպէթինտէ իթա իտիլմէսի ,

5․—Մէզքիւր գապիլէլէրէ իանաթը նագտիյէտէն պաշգա հիրիը իգ-

Թիզատա էրզագ վէ միւհիմմաթը հարպիյէճէ տախի մուավէնէթ օլընմասը ,

Սուտանտա Ինկլիզ օրտուսը գումանտանլարընտան Ժէնէրալ Կրէնֆիլտ իլէ Ժէնէրալ Սթէֆէնսըն Թարաֆլարընտան իթթիխազը Թասվիբ օլունան իշպու Թէտպիրլէրի՝ Գահիրէտէքի Ինկլիզ Ժէնէրալ գօնսօլօսը Սըր Էվլին Պէյրինկ Լօնտրայա իշար իտէրէք , օլ պապտէ Թալիմաթ Թալէպինտէ պուլունմուշ , վէ Մըսըր հարպիյէ Նազըրը Ապտիւլ Գատէր բաշա հազրէթլէրի տախի Ինկլիզլէրին պու Թասավվուրընը քեամիլէն Թաստիգ ու Թասվիպ էյլէմիշ տիր ,

* *

Ղազի Ահմէտ Մուխթար բաշա հազրէթլէրի Թարաֆընտան Սուտան իխթիլալընըն էսպապը գուհուրինէ տաիր Պապը Ալիյէ իրսալ օլընան րաբօրթօնըն մէալի հագգընտա աթիտէքի մալումաթ վէրիլիյօր ․

Բաշըի միւշարէլէյհին պէյանընա կէօրէ , Սուտան սէրքէրտէլէրի՝ Ինկիլթէրա Թարաֆընտան էհալինին մէզհէպինէ միւտախալէ օլընըպ մէմլէքէթլէրինին զապթ ու իսթիլասը Թասմիմ օլընտուղընը իշաէ իտէրէք Սուտանլըլարը իսեանա տաֆէթ իթմիշլէր տիր ,

Պինաէն ալէյհ Սուտանտա իսաէի ասայիշ գազիյէսի՝ Մըսըր գըթասընըն Ինկլիզ ասքէրի Թարաֆընտան Թախլիյէսինէ միւթէվագգըֆ օլըպ , ասաքիրը էճնէպիյէ էէրինէ ասաքիրը իսլամիյէնին Թանզիմի օլընմասը բաշըի միւշարէլէյհի Թարաֆընտան արզ ու ինհա օլընմըշ տըր ․

Ղազի Մուխթար բաշա հազրէթլէրի՝ Սուտանտա ասաքիրը նիզամիյէ լէրին հարէքէթինէ պիր հատտ Թային օլընարագ ; 9 ալայ գատար ասաքիրը նիզամիյէ սէվգի քիֆայէթ իտէպիլիր իսէ տէ , ասաքիրը մէրգումէնին Թանզիմի պիր զէմանա միւհթաճ օլտուղընը պէյան , վէ Ինկլիզ Ժէնէրալլէրին իհրազ իթմիշ օլտուղը Մըսըր ասքէրի սէրգումանտանլըղը մէմուրիյէթինին իլղասընը տախի Թավսիյէ իթմիշ , վէ մէսարիֆը ասքէրիյէյի 410.000 լիրա Թախմին իտէրէք , պունըն գարըճըլըղը տախի կէօսթէրմիշ տիր ․

Բաշըի միւշարէլէյհ՝ Ժանտարմա վէ բօլիս տաիր հիւքիւմէթը Մըսըրիյէտէն լայիհալար Թալէպ իթմիշ կիպի , Մըսըրտա Ինկլիզ գօմիսէրի Սըր Հէնրի Տըրըմոնտ Ուոլֆա Թալիմաթ կէօնտէրիլմէք իւզրէ Լօնտրատա սէֆարէթը Սէնիյէ մարիֆէթիլէ Ինկլիզ գապինէթօսընա միւրաճաաթ օլունմասընը տախի Պապը Ալիյէ արզ իթմիշ տիր ,

* *

Հիւքիւմէթը Մըսըրիյէնին՝ Սուաքինէ 2400 ասքէր կէօնտէրմէք իւզրէ պուլընտուղը մալում տիր ․

Իշպու սէվգիյաթը ասքէրիյէյէ գարշը Ահմէտ Մուխթար բաշա հազ-

---

(124)

ՍԻՄՕՆ ՎԷ ՄԱՐԻ

ՄԻԻԷԼԼԻՖԻ

ԹԵԱՏՐԻՆ ՅԷ ՄՕՆՏԻԷՊԻՆ

ՄԻԻԹԷՐՃԻՄԻ ԱՆՏՕՆ ԱԼԻՔ

Րօզիէ ․— Մամաֆիհի , իչին պազը մուղլագ ճիհէթլէրի վար քի , հէնուզ ուճունը էլէ կէչիրէմէյօրըմ ։ Տօլապա պըրագըլմըշ օլան մուխապէրաթըն գաթիյէ մախսուս մուխապէրաթ օլմատըղը պէտիհի տիր ․ պունըն տա իսպաթը չու տըր քի , խապիս սավուշտըղը սըրատա , քիլիտի իչինէ Թաշ բարչալարը գօյմըշ ․․․ տիմէք օլուր քի , մագսատը մուխապէրաթըն սահիպինին մէզարա կիրմէսինի մէն վէ եախօտ Թէէխիր իթմէք իմիշ ․ չու հալլէր զիհնիմի գարըշտըրըյօր , գարարթըյօր ․․․ պէնճէ էն սահիհ օլան չէյ չու տըր քի , իչին իչինտէ պիր իւչիւնճի քեաֆիր տահա վար տըր , վէ արապանըն իչինտէ տիւյմէսինի տիւչիւրմիւչ օլան տա պու իւչիւնճի քեաֆիր տիր ։ Իչին պէօյլէ օլտուղընա գանի իմ , հաթթա էմին իմ պիլէ տէյէպիլիրիմ ։

Միւսթանթիգ ․— Օ իւչիւնճիւնին տէ Բիէր Լարթիկին տախիլ օլտուղընը զանն իթտիյինիզ չիրքէթին ազասընտան իտիւկինի մէմնուլ իտիւ՞յօրմըսընըզ ։

Րօզիէ ․— Խա՛յր , հաթթա մուղլայիրինի մէմնուլ իտիյօրըմ ․ տիւյմէնին սահիպի , հիյլէ վէ ֆիթնէ իլէ իչին իչինէ բարմագ ուզաթմըշ , չէրիքլէրին հարէքէթընա մանի օլան վէ անլէրի էսրարընա ակեահ օլմագլըղա ուղրաշան պիր քիմսէ տիր տէյու Թախմին իտիյօրըմ ։

Միւսթանթիգ ․— Թախմինաթ վէ զաննիյաթընըզ չօղալտըգճա չօղալըյօր ․ օլմայա քի զիհնինիզ պուլանըգ տա չաշըրըյօրսընըզ ։

Րօզիէ ․— Հագըգաթը հալի արայօրըմ ․ եօլումը չաշըրմայաճաղըմ , վէ պիր արալըգ չաշըրսամ՝ պիլէ խընէ տէրհալ պուլաճաղըմ էմին օլունըզ ․ մէյտան նէ գատար գարանլըգ օլսա , էլպէթթէ քի քէօշէնին պիրինտէն պիր ըշըգ կէօրիւնէճէք տիր ․․․ Պու սապահ արապաճը Պինէնին արապասընը նասըլ քի մուայէնէ իթտիմ վէ նէթիճէսի միւֆիտ օլտու իսէ , խուսուսաթը սաիրէնին տախի օլ վէճհ իլէ մուտագգըգանէ մուայէնէսինէ միւսաատէ իթմէնիզի Թալէպ իտէրիմ ․

Հիւքիւմէթ մէմուրլարը իլէ Գօնթ Իվան վէ մէզարիսթան մուհաֆըզը գաբուսընըն էչիյինէ գատար կէրի չէքիլիպ , մատամ Րօզիէյի քէնտի հալինէ պըրագտըլար ։ Մէրգումէ՝ մէզարըն հէր քէօշէսինի ֆէվգէլատէ պիր ինթիմամ իլէ կէօզտէն կէչիրիպ , սանտալիէլէրի պիրէր պիրէր եէրլէրինտէն օյնաթտը , խալըյը Յգալտըրտը սիլքտի վէ պիրտէն պիրէ պիր սէտտա սալըվէրիպ , Թաշլարըն իւզէրինէ տիզ չէօքտիւ , վէ Թօզըն իչինտէն տարը պէօյիւքլիւյինտէ քիւչիւք պիր մաի Թաշ պուլտը ։

Միւսթանթիգ ․— Նէ՞ պուլտընըզ ։

Րօզիէ ․— Տիւյմէնին իւզէրինտէն տիւշմիւշ օլան բէրուզէ Թաշը պուլտըմ ։

Միւսթանթիգ ․— Սահի՞հ մի ։

Րօզիէ — Իշթէ , պագընըզ—տէյիպ այագա գալգտը , բարա քէսէսինտէն աթնալը պիչիմինտէքի գօլ տիւյմէսի Թէքինի չըգարտը , վէ պուլտըղը բէրուզէյի պօշ օլան Թաշ էվինին իւսթիւնէ գօյուպ , — չու գօլ տիւյմէսի գաթիյէն օլտուղընա պու պիր տէլիլը գավի տիր ․ պէն զաթէն պէօյլէ օլտուղընա էմին իտիմ ։ Գուրատաքի Թէհարրիյաթըմ Թէքմիլ օլտու , վագթըմը զայի իթմէտիմ տիմէք տիր ։

Գօնթ Իվան՝ գօլ տիւյմէսինի ալըպ էյիճէ Թէտգըգտէն սօնրա ․— Կիւզէլ վէ էյիճէ եափըլմըշ պիր տիւյմէ ․․․

Րօզիէ՝ տիւյմէյի Թէքրար բարա քէսէսինէ գօյտըգտան սօնրա ․— Հագըգաթէն ղայէթ էյի եափըլմըշ պիր տիւյմէ , — տէյիպ , Գօնթա խիթապէն ․— Գօնթ , պու ագշամ սաաթ օն պիրտէ մէշղո՞ւլմըսընըզ ։

Գօնթ ․— Խա՛յր ։

Րօզիէ ․— Պէնիմ իլէ պուլուշապիլի՞րմիսինիզ ։

Գօնթ ․— Շիւպհէսիզ , հաթթա մաէլմէմնունիյէ ։

Րօզիէ ․— Օ հալտէ պու ագշամ սաաթ օն պիրտէ Մէզլէյ իլէ Սէն-Մարթէն սօգագլարընըն քէօշէսինտէ արապա իլէ պէնի պէքլէյինիզ ․․․ պիրիսի պաշընը արապանըն իչէրի սօգուպ , «Գօնթ , պէնի պէքլէյօրըմ» տէյէճէք տիր ․․․ օ աատամըն արգասընտան կիտէրսինիզ ․ խասսէթէն պիր ատամ կէօնտէրէճէյիմ քի , օ ատամըն սիզի կէօթիւրէճէյի էվին գաբուճըղընա , ուզուն ուզատըյէ մէրամ անլաթմագըլա ուղրաշմայասընըզ ։

Գօնթ ․— Թարիֆ իթտիյինիզ մահալտէ այնը սաաթտա պուլունըրըմ ։

Րօզիէ ․— Էօյլէ իսէ պու ագշամ կէօրիւշիւրիզ ․․․ էֆէնտիլէր , պուրատա արթըգ իշիմիզ գալմատը ։

Միւսթանթիգ ․— Նաաշլարտան պիրինին իւզէրինտէ պուլընան աէլիյի քեաղըտըն նէ օլտուղընը պու կիւն պանա Թարիֆ իտէճէյինիզի վաատ իթմիշ իտինիզ ։

Րօզիէ ․— Հագգընըզ վար ․ պահսընը իթմէմիշ օլսա իտինիզ , ունութաճագ տըմ ։

Միւսթանթիգ ․— Արատըղընըզը պուլտու՞նըզ մը ։

Րօզիէ ․— Հիչ զահմէթ չէքմէտիմ իչին ․

Միւսթանթիգ ․— Նէթիճէսի նէ օլտուղընը անլամագ մէրագընտայըմ ։

Րօզիէ ․— Մուհաֆըզըն օտասընա կիտէ՞րմիսինիզ , եաքընտըղըմ կէօսթէրէյիմ ։

Մուհաֆըզ ․— Գույուրըն ։

Մէզարտան չըգաճագլարը սըրատա , Գօնթ Իվան՝ միւսթանթիգ Մ․ տը Ժիպրէյէ խիթապէն ․— Շիմտի արթըգ Թահգըգաթընըզ պիթտի զանն իտէրիմ ․ մուգատտէման մէզարըն Թամիրի գըզընտա Թալէպ իթմիշ օլտուղըմ բուխսաթնամէյի վէրէպիլիրմիսինիզ ։

Միւսթանթիգ ․— Իսթէտիյինիզ բուխսաթնամէնին իթասընա հիչ պիր մանի գալմատը կէօրմէյօրըմ—տէյիպ էնտէ սօնրա , մուհաֆըզա խիթապէն ․— Գուրավիէֆ մէզարընա լազըմ կէլէն Թամիրաթըն իճրասը զըմնընտա , Գօնթըն կէօնտէրէճէյի ուստալէրէ միւսաատէ իթմէնիզի Թավսիյէ իտէրիմ ։

Գօնթ ․— Թէշէքքիւր իտէրիմ , մատամ քի պուրայա գատար կէլմիշիմ , պիր մէրմէրճի պուլայըմ տա իչի Թարիֆ իտէյիմ ․․․ ինչալլահ ագշամ կէօրիւշիւրիզ , մատամ ․․․ — տէյիպ , Իվան Սմիլօֆ մուֆարագաթ էյլէտի ։

Տիկէր գալանլար մուհաֆըզըն օտասընա կիթտիլէր ։

Էմէ ժուպէր՝ հիւքիւմէթ մէմուրլարընըն եալընըզ գալտըգտա , ճըզտանընտան իքի ագշամտըր Թէրթիպ իթմիշ օլտուղը մէքթուպը չըգարըպ , վէ միւսթանթիգէ վէրիպ ․— Եիւքսէք սէս իլէ օգույընըզ , էֆէնտիմ , — տէտի ։

Մ․ տը Ժիպրէ մէքթուպը եիւքսէք սէս իլէ օգուտը ։

Րօզիէ ․— Նէ՞ անլատընըզ ։

Միւսթանթիգ ․— Թիւճճարտան պիրինին ատի պիր լիսան իլէ եազըլմըշ օլտըղը պիր Թիճարէթ մէքթուպը ։

Րօզիէ ․— Շիւպհէսիզ տավէթ իտէճէք պիր մէքթուպ տէյի՞լ եա ։

Միւսթանթիգ ․— Ասլա ։

(Տէվ-ի)

ըէճիլէրինին բրօթէսթօ իթտիկի Մըսըրտա չայի օլմուչ իսէ տէ , Էւ Գոհէրէ կազէթասը՝ միւշարէյլէյհին պու պապտէ բրօթէսթօ իթտիկինին աղ ու էսասը օլմադըղընը իլան իտէյօր։

Անիրէն Մըսըրտա չըմալտան ճէնուպա տօղրու պիր հարէքէթը արզ վուգու պուլմուչ տըր ։

Ինկիլթէրրանըն Տէրսաատէթ սէֆարէթխանէսի աթաչէ միլիթէրի օլուպ անիրէն մէմուրիյէթը մախսուսէ իլէ Գահիրէյէ վէ օրատան տա վատի Հալֆայա ազիմէթ էյլէմիչ օլան պինպաշը Մ. Թրօթթըր՝ պու քէրրէ Գահիրէյէ ավտէթլէ Սըր Հէնրի Տրըմնտ Ուօլֆ իլէ պիլմիւլագաթ , մէմուրիյէթինէ աիտ մալումաթ վէ թաֆսիլաթը իթա իթմիչ տիր ։

Բիվայէթէ կէօրէ , Մըսըրտա բօլիս վէ ժանտարմա մէվճուտըընըն արթըրըլմասընը Պէյքըր բաշանըն Թալէպ իթմէսի ուզէրինէ Ղազի Ահմէտ Մուխթար բաշա հազրէթլէրի՝ պու մէսէլէյի սուրէթը մախսուսէտէ նազարը տիգգաթա ալմըչ վէ հէյէթը ղապլէթաի մէզքիւրէ հազգընտա պու քէրրէ հիւքիւմէթը Մըսրիյէտէն մալումաթը մուֆասսալէ թալէպ էյլէմիչ տիր ։

Պու քէրրէ իսքէնտէրիյէյէ ճէնիտէն 103 սանտըգ վէ 1 614,530 ֆըրանգլըգ մէսքիւքեաթը ճէտիտէ վիւրուտ իտիւպ , կէօմրիւք իտարէսինէ թէսլիմ օլընմըչ , վէ մէպլաղը մէզքիւր՝ իսքէնտէրիյէ մուհասարըֆլըղը Թարաֆընտան միւխթէլիֆ պանգալարա Թէվզի օլընաճաղը հասէպիլէ , միւթաասըրըֆլըգտան պիր մէմուրը մախսուս կէօմրիւկէ կէլիպ մէսքիւքեաթը մէզքիւրէյի թէսլիմ ալմըչ տըր ։

Գահիրէտէն ալընան սօն խապէրլէր՝ Սուաքիմտէ պուլունան Ինկիլիզ ասքէրինին բէք Թէհլիքէլի պիր հալտէ պուլընտըղընը պիլտիրիյօրլար ։

Օսման Տիկնա՝ պիր Թարաֆտան Սուաքիմ ուզէրինէ հիւճում իթմէք ուզրէ ատամլարընը Թէզհիր իթմէքտէ , վէ տիկէր Թարաֆտան Ինկիլիզ ասքէրինին Թամաի ճիհէթինէ հիւճիւմինի մէն իչիւն Թէտարիքեաթ իճրասընա տէվամ էյլէմէքտէ իմիչ ։

Մէրգումըն Թահթը գումանտասընտա չիմտի 8000տէն զիյատէ ասի մէվճուտ իմիչ ։

ՄԻՒԹԷՎԷՖՖԱ ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ ՀԱՃԻ ՍԻՐՈՎԲԷ ԷՖԷՆՏԻՆԻՆ ՎԷՖԱԹԸ

Էմալ ու ազրանը արասընտա պիհէմթա , էտէպ ու հիւմիւ ախլագտա պիհէմտէ , սըտգ ու իսթիգամէթ Թարիգինտէն նա Թէֆրիգ , իլմի Թիւճճարանտա ֆայիգ , ազլ ու տիրայէթէ սալիք , ֆէթանէթ ու զէքեավէթլէ մութթասըֆ , ֆուգարա վէ պիչարէկեանա րէֆիգ , հաթթա ճիւմլէ հազգընտա տախմա խայրխահ , Թէրպիյէ վէ Ինսանիյէթ , տիյանէթ ու ֆազիլէթ , վէ հուպպը Ինսան հըսսիյաթը իլէ միւքէմմէլ վէ միւքէլլէֆ , վէ խըլգաթէն մէճպուլ պուլունտըղը ֆէզաիլ վէ խէսայիլի մէչհուտէյի մէրդումէյի սայէսինտէ չէօհրէթհապ օլմաս իլէ պէրապէր , էսէրը քիպը ու զուրուրիյէթտէն քիւլլիյէն արի վէ պէրի , վէ չու ճիհէթլէրլէ տէյիլ եալընըզ մէնսուպ օլտըղը միլլէթի պէյնինտէ , իլլա ումում Խրիստիյանլըգ աչէմինտէ տախի պիր կէմհէրը կիրանպէհա միսիլլու բիւր րէֆիգ , վէ հէր սընֆ էտեան ու միլէլ Նէզտինտէ մէմտուհ , վէ պիր սիտագ ուզրէ մազպուլ վէ միւթէպէրէք վէ ամմէյէ սէվկիւլու . վէ տահա բէք չօգ սէնէլէրէ եաշամաղա վէ Նիմունէի իպրէթ վէ միլլէթինէ սէրմայէի տահիմի իֆթիխար օլմաղա չայան վէ սէզավար պուլունան օլ զաթը սիւթուտէսըֆաթ՝ հայ՛ֆ , հէզարան հայ՛ֆ , պիր իկէթը միւչքիլէյէ տուչար վէ բէնչէի էճէլը զալիմէ գուրպան օլարագ , վազըթսըզ ղայպուպէթի իլէ ումում բայիթախթ վէ Անատոլու էհալիսինի վէ պիլ խասսա միլլէթիմիզին հէր ֆէրտինի միւսթաղրագը հիւզնը էլէմ էյլէտի ։ Շէօյլէ քի , հէր լիսան ու էտեան՝ կիւլպէնկեան հաճի Սերովբէ էֆէնտինին վէֆաթը իլէ Էրմէնի միլլէթինին , էզճիւմլէ ճէմիյէթը պէչէրիյէնին բէք պէօյիւք վէ պէյքի տէ պիրինճի ղայպը օլտու տէյու իգրար ու իթիրաֆ իթմէքտէ տիրլէր ։ Միւթէվէֆֆաի մումաիլէյհին մէտհ ու սէնասընա տաիր տէյիլ քի պու սէօզլէր , իլլա մէրհամէթ վէ ֆազիլէթի ճիւմլէսինտէն օլարագ ճէլլի վէ խաֆի իպրազ իթմիչ օլտըղը համիյէթ ու ուլուվը հիմմէթինի միւպէյին ճիլտլէր իլէ քիթապլար տախի Թէքլիֆ իթսէք ևինէ քիֆայէթ իթմէյէճէկինտէն , օլ խուսուսաթտա սարֆը նազարլէ կէլէլիմ սէպէպի վէֆաթընա ։

Վազըա պու տիննեատէ հէր տօղան էօլիւր , վէ հէր կէլէն տուրմազ վէ հէր չէյ եավաչ եավաչ մահվ ու ինգըրազա ևիւզ Թութուպ , վէ հէր կիտէն կէլմէզ եօլլու պիր չարխը հէնկեամ իսէ տէ , ֆագաթ միւթէվէֆֆանըն սէպէպը վէֆաթը , օլ մաքինաի ֆէլէյին տէվրանընտան հասըլ օլան վագթի հալէրտէն օլմատըղընտան, իչթէ ասըլ Թէէսսիւֆ օլունաճագ հալի՝ միւթէվէֆֆաի մումաիլէյհին վէֆաթընա սէպէպ օլան մատտէլէրտէ կէօրէպիլէճէյիզ տիր ։ չիւնքի քէնտիլէրի ղայէթ ֆազըլը միլլէթ վէ մուհիպպի ինսան օլմասընտան , բէք չօգ քեսանըն Թէայիւչ ու իտարէսի իչիւն մէմալիքը միւխթէլիֆէտէ , վէ էզճիւմլէ Անատօլունուն պաչլըճա չէհիրլէրինին ճիւմլէսինտէ իչլէր քիւչատընա վէ բէք չօգ ատէմլէրին գայրըլմասը քէյֆիյէթինէ Թէչէպպիւս իտիւպ , վէ պունլար իլէ վազը օլաճագ մուխապէրաթը էհվիյէթի տախի պիլմէճպուրիյէ քէնտիլէրի տէրէօհտէ իթմիչ օլտուգլարընտան , քէսրէթը մէչաղիլ ճիհէթի իլէ էվվիյէ օն պէչ սաաթտան զիյատէ սարֆը զիհնն իթմէկէ վէ օն էտտի սէնէ էվվէլ Թարաֆը ամըլպաատան Թավսիյէ իտիլէն իսթիրահաթը պէտէնիյէյէ տաիր վազը օլան էմրէ պիզզարուր իմթիսալ իտէմէմէքտէ պուլունմուշլար իտի . Աճապա խիլաֆը մէմուլիյէթ վազը օլան հալ ու հարէքէթլէրինին սէպէպ ու հիքմէթի Թամահ վէ հասէտ տուչղունլարը մը իտի . խա՛յըր , խա՛յր , անճագ միլլէթիմիզտէ չիմտիյէ գատար կէօրիւլմէտիյի ուզրէ քէնտիլէրինին ֆազիլէթ ու տիյանէթ վէ միւրիւվվէթլէրի իգթիզասընճա , ճէվանիպը էրպապէտէն պաչըճա Թօփլատըղը պիր Թագըմ պիչարէկեանըն գայրըլմասը, վէ անլէրին րիֆահ ու իսթիրահաթլէրի մէզասիտինէ միւպթէնի իտի ։ Վազըա ինսանլարըն վէ տիննեանըն սէլամէթի իչիւն բէք չօգ միւպարէք զէվաթ ֆէտաի ճան իթտիկլէր , լաքին միւթէվէֆֆաի մումաիլէյհ տախի մութլագա միլլէթիմիզին քիւչիւք գըսմընը պէօյիւթմէք էֆքեարընտա վազըը օլան սէպաթ վէ մուվաֆագաթ պուլմալարը իլէ լէքէսիզ վէ էպէտի պիր իսմ պըրագարագ Թէսլիմը րուհ իթմիչ օլտըլար ։ Վազըա պու խուսուստան տօլայը ֆամիլեամըզըն ճիւմլէի ազալէրինի վէ հաթթա միլլէթիմիզի վէ պախուսուս ճէմիյէթը պէչէրիյէյի Թէպրիք իլէ ֆախր իտէպիլիր իսէք տէ , ֆագաթ չի ֆայտէ քի , չիմտիյէ գատար ճէմիյէթը պէչէրիյէ արասընտա ագրան ու էմսալի պուլընմայան օլ զաթը սիւթուտէսըֆաթըն ղայպընտան տօլայը , իսմէթլու զէվճէ վէ քէրիմէի միւհթէրէմէլէրի հանըմ հազարաթընըն վէ պախուսուս մախտումէ ակիլէրի իլէ պէրապէր ճիւմլէ ֆամիլեամըզըն վէ տօսթլարըն սինէլէրինտէ աչըլան եարէտէն նաչի ճէնապը Ալլահըն Թէսավիսինի վէ Բուհ էլ Գուտսըն Թէսէլլիյաթընը Թէմէննի իտէրիմ ։

Գօգոս Ս. Կիւլպէնկեան

1886 փեպր. 23 Վառնա

Գալաթատա քէօբրիւ պաչընտա 33 նումէրօլը մաղազատա մուգիմ Գուլազըզ օղլու Մարգար էֆ. Թարաֆընտան վիւրուտ իտէն իլան տըր ։

Պէհէր իքի այտա պիր քէշիտէսի մուգարրէր օլան Բումէլի տէմիրեօլ Թահվիլաթ գուբասը՝ իչպու 1886 սէնէսի չէհրը նիսանը էֆրէնճի 1ինճի կիւնիւնտէ 97ինճի տէֆա օլարագ Զարպխանէի Ամիրէտէ քէշիտէ գըլընաճագ գուրա իքրամիյէլէրինին պիրինճիսի՝ 600,000 , իքինճիսի՝ 60,000 , զըրգ սէքիզ ատէտի 140,000 , վէ տէօրթ եիւզ էլլի ատէտի տախի 400էր ֆրանգ գազանաճագլարընտան , մէզքիւր իքրամիյէլէրտէն ճիւզի պիր ֆէտաքեարըղըլա Թէճրիւպէի Թալի պիրլէ հիսսէ մէնտ օլմագ իւզրէ , մէշհուր պանքէր Մ. Զարիֆի վէ Եսայեան պանգալարընըն Թահթը Թէէմինաթլարընտա օլան Բըօֆ. պիլէթլէրինտէն իքրամիյէնին Թէմամընա քէսպը իսթիհգագ իտէնլէրի՝ Փէյ 7½, նըսֆը 3 վէ րուպը տախի 3 ղըչ. ֆիյաթլա ֆիւրուխթ օլունըր ։ Մէճճանէն վէրիլէն ճէտվէլ տէքունինտէ պուլընան նումէրօլարըն խարիճի գապուլ օլունմազ , Թաշրատան կէլէն սըբարըշլար՝ բօսթա պէտէլի վէ կիւնիւնտէ Թէէտիյէ գըլընմագ իւզրէ բօլիչա վէ եախօտ բօսթա բուլը իրսալինտէ սէրիան իճրա գըլընըր ։ Սաթըճըլարա պէյիյէ վէրիլիր , էյտինէի միւխթէլիֆէտէն մէքթուպ գապուլ օլունըր ։ Մումաիլէյհ Գուլազըզեան Մարգար էֆէնտի մաղազասընտա Թաաֆիլէի տույուն Թահվիլաթ մուամէլաթը իճրա օլունտըղը կիպի , Թաշրալըլարտան տախի պէտէլը սըբարըշաթ կէօնտէրիլտիքտէ , ճինս եախօտ նէվը Թահվիլաթ Թահրիրէն պէյան գըլընտըղտա , սըբարըշլար բէյգամսըզ մուճիպինճէ իճրա օլունաճաղը իլան օլունըր ։

ՏՈՒՑՈՒՆԸ ՌՍՄՈՒՄԻՑԷԻ ՕՍՄԱՆԻՑԷ

Իտարէսինտէն կէլէն իլան

Կէլէճէք Բումի մարտըն 1ինտէն իթիպարէն գայտ օլընան Թահվիլաթը Օսմանիյէնին 8 Նիւմէրօլը վէ միւպատէլէ օլընան Տույունը Ռւմումիյէ Թահվիլաթըընըն 5 Նիւմէրօլը գուբօնլարը իւզէրինէ 100տէ եարըմ ֆաիզ Թէէտիյէ օլունաճաղը՝ Տույունը Ռւմումիյէ իտարէսի Թարաֆընտան իլան օլընըր ։

Տէրսաատէթ 15|27 փեպր. 1886

12—9

ՊԱՆԳԸ ՕՍՄԱՆԻՑԷՆ

Կէլէն իլան

Տույունը Ռւմումիյէ իտարէ մէճլիսինին գարարը իւզրէ , Թահվիլաթլարընըն գըյմէթը իթիպարիյէլէրի իւզէրինէ 100տէ եարըմ ֆաիզ իթա օլընաճաղը՝ Տույունը Ռւմումիյէնին գայտ օլընան Թահվիլաթը սահապընա իլան օլունուր ։

Պինապէրին գայտ օլընըն Թահվիլաթըն 8 Նումէրօլը վէ միւպատէլէ օլընան Թահվիլաթըն 5 Նումէրօլը գուբօնլարը պէրմիւթատտըֆաթ քեաղըտլարը իլէ պէրապէր իչպու 1886 Բումի մարտընըն 13ինտէն իթիպարէն պէհէր բազար էրթէսի վէ չարչէնպիհ վէ բէնճչէնպիհ կիւնլէրի ալաֆր. սաաթ 10տան 12յէ գատար Սթամպօլտա Թարագճըլարտա Օսմանլը Պանգասը իտարէխանէսինէ կէթիրմէլէրի լազըմ կէլիր ։ Մէզքիւր գուբօնլարա պէտէլ զիքր օլընան ֆաիզըն 10 կիւն սօնրա Թէէտիյէսի զըմնընտա ասհապը Թահվիլաթա պիր սէնէտ իթա օլընաճագ տըր ։

Տէրսաատէթ 15|27 փեպր. 1886

12—9

ԹՐԱՄՎԱՅ ՇԻՐՔԷԹԻ

Իտարէսինտէն կէլէն իլան .

Հիսսէտարան մէճլիսը ումումիսի՝ մարտը Բումինին 19ընճը չարչէնպիհ կիւնիւ Բէնճչէնպիհ բազարընտա Սաաթճըլար խանընտա չիրքէթին իտարէխանէսինտէ իճթիմաէ մէճլիսը իտարէ գարարը իլէ տավէթ օլընմըչ տըր ։

Նիզամնամէնին 37ինճի մատտէսի իգթիզասընճա 10 հիսսէյէ մալիք օլան հիսսէտարան՝ իչպու մէճլիստէ հազըր պուլընմագ արզուսընտա օլտըգլարը հալտէ , մէճլիսին իճթիմաընտան 10 կիւն էվվէլ սէնէտլէրինի չիրքէթ սանտըղընա Թէսլիմ իտէճէկլէր տիր ։ Տէյարը էճնէպիյէտէքի հիսսէտարլար տախի սէնէտլէրինի Բարիզտէ Լաֆայէթ ճատտէսինտէ 31 Նումէրօ իլէ մուրագգամ Մ. Գամօնտօ իլէ չիրքէթասը մաղազասընա իթա իտէճէքլէր տիր ։

Մէճլիսը մէզքիւրտէ աթի իւզ զիքր մէվատտ իւզէրինէ միւզաքէրէ ճէրէյան իտէճէք տիր .

1— 1885 տէկտեմպեր 31ինէ գատար մուհասէպէ վէ միվազէնէ վէ էկեա տէֆթէրլէրինին Թաստիգի ,

2— Հիսսէլէրին միւպայաասը իլէ սէրմայէնին Թազիլինին գապուլի ,

3— Թէմէթթիւ պազիյէսինին Թամիրը էտէվմաթ հիսապընա կէչիրիլմէսի զըմնընտա մէճլիսը իտարէ Թէքլիֆինին գապուլի,

4— Նիզամնամէնին 18 վէ 21ինճի մատտէլէրի մուճիպինճէ չըգան 2 ազա եէրինէ տիկէրլէրինին ինթիխապը ։

ՄԻՒՏԻՐԻՑԷԹ

15/27 փեպր. 1886

3—2

Բօսթա վէ Թէլիկրաֆ Նէզարէթինտէն.

Սայէի Թէհհիլաթվայէի ճէնապը Բատիշահիտէ Այտըն վիլայէթը ճէլիլէսի մուզաֆաթընտան իզմիր իլէ Այտըն արասը տէմիր եօլ մէվազիֆինտէն (սթասիօնլարընտան) իզմիր ըըլըթըմ, իզմիր Պիրօն, իզմիր քեարեան քէօբրիւ , Բաշատիշօ, Պուճա , կազամիր , Սէմտիքէօյ , Տէվէլիքէօյ , Թօրպալը , Չըպլագ , Էրիք պաչը , Պայէնտըր , Չաթալ , Թիրէ , Ճէլլատ , Գօզբունար , Այասուլուգ , Ազիզիյէ , Մալաթճըգ , Տէլիրմէնճի , Էրիքլի , Գարա բունար , Այտըն , Ումուրլը , Քէօշք , Չիֆթէ գահվէ , Սուլթան Հիսար , Ագչա , Նազիլլի , Գարուճըգ , Օրթագճը , Սարայքէօյ , Տուբուտնիր նամ չըմէնտէֆէր մէվգէֆլէրինտէ հէր Թարաֆա տախիլի վէ խարիճի ատի բօսթա մէքթուպլարը գապուլ ու Թէսլիմ օլունաճաղը կիպի , իչպու մէրքէզլէրին արասընտա էլսինէի էճնէպիյէ ուզէրինէ մուխապէրաթը Թէլէկրաֆիյէ տախի իճրա իտիլէճէկի իլան օլունուր ։

Էնգարէ վիլայէթը ճէլիլէսի տախիլինտէ Գըր չէհրի սանճաղընտա մուգաֆ Քէսքին գազասընըն մագարըը հիւքիւմէթի պուլընան Տէնք Մատէն գասապասընտա մուգիմ Թիւճճարտան Թօբալեան վէ Ցաքըրեան Շիրքէթինին անասըլ կէօրօնը Գապար օղլու Մկրտիչ գիմմէթինտէ պա սէնէտ ալաճաղը օլան 215 ատէտ Օսմանլը լիրասը 301 սէնէսի չուպաթընըն 6ընճը կիւնիւնէ գատար չէհրիյէ 100տէ 1տէն 8 մահ 26 կիւնլիւք իչլէմիչ օլան 19 լիրա կիւզէչթէսի պիզզամ պալիղ օլտըղը 234 լիրանըն րէսմիլմալ ատըը իլէ քէզալիք 100տէ 1տէն իճապ իտէն կիւզէչթէ վէ մէսարիֆը մուհաքէմէ իլէ պէրապէր մէրգում Մկրտիչտէն Թահսիլի հազգընտա գաչըլը իթիրազ օլմագ իւզրէ , մէզքիւր Քէսքին գազասը պիտայէթ մահքէմէսի Թիճարէթ գըսմընտան 17 ճէմազիիւլ էվվէլ սէնէ 303 վէ 11 չուպաթ սէնէ 301 Թարիխլի վէ 51 Նումէրօլու պիր գըթա իլամը ղըյապի սատըր օլմուչ , վէ մէրգումը մէրգում Մըկըրտիչին ղայպուպէթի հասէպի իլէ իլամը մէզքիւր սուրէթինին Նիզամը մախսուսընա Թէվֆիգէն , իլանըն Թէպլիղի չիւրէքեատէն միւտաալի Գէօրգ էֆէնտի Թարաֆընտան պա արզուհալ իսթիտա գըլընմըչ օլտուղընտան , ուսուլը մուհաքէմէի Թիճարէթ Նիզամնամէսինին 20ինճի մատտէսինին ֆգրաի րապիասընա Թէվֆիգէն , մէզքիւր սուրէթ՝ մէտեունը մէրգումէ Թէպլիղ օլունմուչ ատտ օլընմագ իւզրէ , մահքէմէ տիվանխանէսինէ Թալիգ իտիլմէքլէ Թարիխը իլանտէն իթիպարէն 91 կիւնէ տէկին մէտեունը մէրգումըն մահքէմէի մէզքիւրէ իճրա տաիրէսինէ միւրաճաաթլա խապաթը վիւճուտ իթմէսի , վէ իթմէտիկի Թագտիրտէ պէր մինվալը մուհարրէր իլամ սուրէթինին քէնտիսինէ Թէպլիղ օլունմուչ ատտ իլէ հիւքմինին իճրասը Թապիի օլաճաղը իլանընա միւպատէրէթ գըլընտը ։

12 չուպաթ 301

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Շուրաի-Տէվլէթ էվրագ օտասը խուլաֆասընտան Հաճի Հագգը վէ տիկէր Հագգը վէ Բիզա պէյլէր իլէ Սիւրէյյա վէ Եօրկի էֆէնտիլէրէ վէ իսթինաֆ վէ Թէմեիզ մահքէմէսի րէֆագաթընտա միւսթախտէմ Ահմէտ պէյէ րիւթպէի սալիսէ ,

Շզօտրա վիլայէթի տախիլինտէ քեաին Բէքլին գազասը գայմագամլըղը Աճիլատ գայմագամը սապըգ Ալի Բիզա պէյէ Թէվճիհ պույըըլմըչ տըր ։

Շուրաի-Տէվլէթ էվրագ օտասը միւմէյյիզի Հիւսնիւ էֆէնտի իլէ տախիլիյէ տաիրէսի մուավինի միւլազըմլէրինտէն Բէֆիգ պէյէ 4ինճի րիւթպէ Մէճիտի Նիշանը իհսան պույրուլմըչ տըր ։

ՄԻՒԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Լիզպօն կազէթալարընըն ալտըղը մալումաթա կէօրէ , Մարօգ (Ֆաս) սէֆիրի Սէյյիտ Աղտէրրապի՝ ախիրէն Սըանիայա Մարօգտաքի Մուլայա նէհրինին սօլ գըյըսընը վէ Ֆըրանսայա նէհրը մէզքիւրըն սաղ գըյըսընը Թէրք իթմէյի Թէքլիֆ իթմիչ տիր . անճագ միւշարէյլէյհիմա տէվլէթլէր՝ քէնտիլէրինէ Թէրք օլընաճագ իչպու արազիյէ մուգապէլէթէն , Մարօգ սուլթանըյլա Թէարրուզի վէ Թէտաֆիի պիր ահտնամէ ագտ իթմէլի տիրլէր քի , օ սայէտէ Մարօգ հիւքիւմէթի՝ տէկէր տէվլէթլէրին Մարօգտա գազթը արազի իթմէք Թէսավվուրաթընա մուգավէմէթ իտէպիլսին ։

Ֆրանսա իլէ Սբանիանըն Մարօգ Թարաֆընտան արզ օլընան իչպու Թէքլիֆին գապուլ օլընըպ օլընմատըղը հէնուզ մէճհուլ տըր ։

—

Ալաֆր. մարտըն 1ինճի կէչէն բազար էրթէսի կիւնի Թէքմիլ Ինկիլթէրատա պիր գար ֆուրթունասը գոփմուչ իտուպ , հէլէ պաղը ճիվարլարտա պու ֆուրթունա՝ պիր խայլի սէնէլէրտէն պէրու էմսալի կէօրիւլմէտիք պիր չիտտէթլէ վուգու պուլմուչ տըր ։ Լօնտրատա պիլնիսպէ ֆուրթունա հաֆիֆճէ օլմըչ իսէ տէ , կալ մէմալիքինտէ պիր չօգ տէմիր եօլ գաթարլարը՝ գար էրըղընլարը արասընտա գալմըչլար տըր ։ Պազը պէօյիւք խաթլար իւզէրինտէ գաթարլար էքսիյիճէ ուզուն միւտտէթ իչլէյէմէմիչլէր տիր ։ Տըպլինտէն Լօնտրայա վէ Լօնտրատան Հօլի Հետէ կիտէն բօսթալար՝ մահալը մագսուտլարընա վարմագ իչիւն եօլտա չօգ միւչքիլաթ չէքմիչլէր տիր ։ Պիր չօգ չէհիրլէրտէ Թըամվայլար տախի իչլէմէմիչլէրտիր ։ Պըրմինկեամտա գար Թուֆանընտան իքի ատամ պօղուլուպ Թէլէֆ օլմուչ տըր ։ Սէվահիլը պահրտէ տախի չէտիտ պօրա վէ ֆուրթունա վուգու պուլուպ , լաքին Մ..... նամ սէֆինէնին գարայա օթուրմասընտան պաշգա հիչ պիր պէօյիւք գազա հէնուզ իչիտիլմէմիչ տիր ։ Սէֆինէի մէզքիւրէնին խէլասընա մէտար օլմագ իւզրէ եիւքինի հաֆիֆլէթմէք իչիւն , համիլ օլտըղը 395 սըղըր հայվանընտան 100 գատարը տէնիզէ աթըլմըչ տըր ։

—

Թէհէրանտան Սընտըրա եազըլտըղընա կէօրէ , Եահեա խան՝ Շահըն մայէթի Թարաֆընտան, Բուսիայա Թէվէճճիւհի օլան պիր զաթ ատտ օլընարագ , Նասիր էլ Միւլքին եէրինէ խարիճիյէ Նէզարէթինէ, վէ Նասիր էլ Միւլք տախի Խօրասան վալիլիկինէ Նասպ օլընմըչլար տըր։

—

Կէչէն հաֆթա բազար էրթէսի կիւնի Մատրիտտէ հէքիմլէր՝ ճէպր իլէ սէրայա կիրմէք իսթէմէսինտէն տօլայը մաղրուր վէ մահքիւմ օլան տիւք տը Սէվիլ խասթախանէտէ մուայէնէ իտէրէք , խասթա օլմատըղընը վէ լաքին եալընըզ հէյէճանը գալպի պուլընտըղընը վէ պինաէն ալէյհ հապսխանէյէ նագլ իտիլէպիլիր օլտըղընը պէյան էյլէմիչ օլտուգլարընտան , տիւք տը Սէվիլ՝ միւտտէթը ճէզասընը իքմալ իթմէք իչիւն պիր գաչ կիւնէ գատար վալանս հապսխանէսինէ կէօթիւրիլէճէք տիր ։

—

Սբանիատա Գարթաժէն չէհրինտէքի ճիւմհուրիյէթ արպէտասընտա եարալանըպ մուախխէրէն վէֆաթ իտէն Ժէնէրալ Ֆայարտօնըն գըրըըյյա էվլատը՝ վագաաի մէզքիւրէտէն տօլայը իտամ ճէզասընա հիւքմ օլունան չախսըն աֆվ օլունմասը իչիւն հէր նէ գատար բէք չօգ ճաչըթ ու ղայրէթ իթմիչլէր իսէ տէ , պիհուտէյէ կիտիպ , մէրգում չախս՝ կէչէն չարչէնպիհ կիւնիւ Գարթաժէնտէ գուրչունա տիզիլմիչ տիր ։

—

Իզմիր վիլայէթինտէ Պէրկամա էհալիսինտէն պիր Բումըն միւթէսարրըֆ օլտըղը էսկի պիր խանէ՝ ախիրէն եաղան եաղմուրլարըն չիտտէթինտէն անսըզըն եըգըլարագ , քէնտիսիլէ 4 ալըգ համիլէ օլան զէվճէսի վէ 7 եաչընտա օղլու եըգընթը ալթընտա գալըպ վէֆաթ իթմիչլէր տիր ։

—

Միւճթէմէաի Ամէրիգա ճիւմհուրիյէթինին Թէհէրանտա Թային օլընան սէֆիրը ճէտիտի՝ մահալը մէմուրիյէթինէ ազիմէթ իթմէք իւզրէ ախիրէն Տէրսաատէթէ վիւրուտ իթմիչ վէ Նիւ-Եօրգ Թայմզ կազէթասընըն մուխպիրի տախի րէֆագաթընտա պուլընմըչ օլմաղլա , պունլար պիր գաչ կիւն Սթամպօլտա գալտըգտան սօնրա, էրէնէ պիլըիքտէ Թէհէրանա ազիմէթ իտէճէքլէր տիր ։

—

Սուլթանաթը Սէնիյէնին Բօմա սէֆիրը ճէտիտի Եանգօ ֆօթիատէս բաշա հազրէթլէրի՝ պու կիւն մահալը մէմուրիյէթինէ միւթէվէճճիհէն չէհրիմիզտէն հարէքէթ իտէճէք տիր ։

—

Մէքթէպը Սուլթանի մուալլիմլէրինտէն Մ. Տանգուր՝ կէչէն ճումա էրթէսի սապահ հէնուզ ույգուտա իքէն , եանը պաչընտա տուվարտան ասըլը օլան էսլէկինին՝ եանըգ պըրագտըղը կաղտան Թութուչմասըյլա հասըլ օլան տիւմանտան պօղուլարագ վէֆաթ իթմիչ օլմաղլա, մէքթէպը մէզքիւր միւտիրի խամայիլ պէյ հազրէթլէրի իլէ քեաֆֆէի մուալլիմին հազըր օլտըգլարը հալտէ ճէնազէ ալայը բազար էրթէսի կիւնի իճրա օլընմըչ վէ միւտիր մուավինի Մ. Տօլիս պիր մէրսիյէ գըրաաթ իթմիչ տիր ։

—

Վարչավիատան իչար օլընտըղընա կէօրէ , կէչէն հաֆթա չէհրը մէզքիւրտէ 27 եաչընտա պիր քէօլիւ գըրըսը վէֆաթ իթմիչ տիր ։

Մէզպուրէնին զէվճի իլէ իմթիզաճ իտէմէտիկի վէ էզճէր տէֆա մէրգումտան տայագ եէտիկի մալիւմ պուլընտըղընտան , գօճասը Թարաֆընտան զէհիրլէնմիչ օլմասը իհթիմալինէ մէպնի իչ մահքէմէյէ արզ օլընմըչ , վէ պունուն իւզէրինէ նաչըն մուայէնէ օլընմասը իչիւն մէզարըն աչըլմասը էմր օլընմըչ տըր ։

Մահքէմէ Թարաֆընտան կէօնտէրիլէն մէմուրին հուզուրընտա մէզար աչըլտըղտա, ճէսէտին եանընտա եէնի տօղմուչ վէ պիր գաչ սաաթ եաչամըղտան սօնրա էօլմիւչ պիր տէ էրքէք չօճուգ կէօրիւլմիւչ տիր։

Մէկէր մէզպուրէ՝ 7 ալըգ համիլէ օլտըղընտան , վէ աթըլպանըն քէչֆինճէ հէնուզ էօլմէմիչ օլտըղը հալտէ տէֆն իտիլմիչ պուլընտըղընտան , մէզարտա վազը համլ իթմիչ տիր ։ Պիչարէ չօճուգ տիւնեայը կէօրմէտէն էօլմիչ տիր ։

—

Էվվէլքի կէճէ Գալաթատա Եէնի Տիւնեա լօգանթասը էօնիւնտէ իքի չախս սէրխօշ հալտէ պուլունան Չէրքէս Օսման նամընտա պիրինտէն 55 ատէտ Բուսիա գարպօնը գայմէսի ալմըչ օլտուգլարընտան , Տիգրան նամընտա պիր չախս՝ չիւպհէ իւզէրինէ Թէրէւսիֆ օլընմըչ տըր ։

—

Գաոճամունիլի Ահմէտ նամընտա պիր սէիս՝ կէչէն կիւն Գալաթատա Գարաքէօյտէ Թէլմէհօն նամընտա պիր Եահուտի սարրաֆա կիտիպ , 12 000 ղըրուչլըգ գայմէ իթասըյլա Թէպտիլինի Թալէպ իթմիչ, վէ լաքին հիսսալարը ույմայըպ պիր ազ սօնրա գայմէլէրի կէրիյէ ալտըգտա, 4000 ղըրուչլըգ նօգսան կէօրտիւկինտէն, մէրգում սարրաֆը ղապլէթյա Թէսլիմ իթմիչ տիր ։

—

Կէչէն բազար կէճէսի Գալաթատա Արգատի կաղինօսընտա վէրիլէն պիր պալօյա մասգարա գըյաֆէթինտէ 3 խըրսըզ կիրիպ , տիկէր մասգարալարտան պազը չէյլէր չարբմագ իւզրէ տօլաշըր իքէն , պիր խաֆիյէ մէմուրը Թարաֆընտան Թանըլըպ , ղապլէթա մարիֆէթիյլէ 3իւտէ տէրտէսթ իտիլմիչլէր տիր ։

—

Եաղ Գափանընտա պալըգճըլըգ իտէն Գրիգոր նամընտա պիրի՝ էվվէլքի կիւն Բէնճչէնպիհ բազարընտա Թապագճըլար սօգաղընտան մասգարա գըյաֆէթիլէ կէչէր իքէն , պիր Եահուտի Թապագճընըն իքի ուչաղը իլէ միւնազաայա Թութուլուպ , պիրինի պուչագ իլ՝ էլինտէն աղըրճա եարալայըպ ֆիրար իթմիչ իսէ տէ , բօլիսլէր Թարաֆընտան ախզ ու կիրիֆթ օլընմըչ տըր ։

—

Պէլկրատտան իչար օլընտըղընա կէօրէ , չէհրը մէզքիւրտէ մուգիմ Ալէմանիա էլչիսի Ավստրիատա Ֆիումէ վէ Թրիէսթէտէն Սըրպիստանա իտխալ օլընան էժտաանըն միւսաատաթը մախսուսէյէ նաիլ օլտըղընտան պահսլա , Ալէմանիա էմթաասընտա տիւսսաաթը մէզքիւրէյէ նաիլիյէթինի Թալէպ իթմիչ տիր ։

Բիվայէթէ կէօրէ , Սըրպիստան րէիսը վիւքէլասը Մ. Կարաշանին՝ պու Թէքլիֆի րէտտ իթմիչ տիր ։

—

ՊՈՒՐՍԱՅԻ ՍՏՈՒԳԱՏԵՍԻՆ

ԹԱՆԿԱՎԱՃԱՌ ՏՈՄԱՐԱՆԻ

Գարեգ Օսմանեան պարոնի Բուրսայի տեղի հօրեղբայր Էսայեանը գրաւեալ ունենալով 1300 կիւրու գրաստ, 1300 կիւրու գրաստի գաղանի նուագարան, 9 նուագարան գրաստի գաղանի գլուխ, 5 գրաստի գաղանի գլուխ, 2